

№	В-1145
Дата на издаване	02-09-2021
Пощ. касета	

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 66-00-169/29.06.2021 / 09-09-2021
(моля цитирайте при отговор)

ДО

**ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
ГРАЖДАНСКАТА КОЛЕГИЯ ВЪВ
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

И С К А Н Е

ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

ОТ

ПРОФ. Д-Р ЯНАКИ СТОИЛОВ - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

На основание чл. 126, т. 1, във вр. с чл. 125, във вр. с чл. 124, ал. 1, т. 1, пр. 2 от Закона за съдебната власт, представям искане до Общото събрание на Гражданската колегия във Върховния касационен съд за приемане на тълкувателно решение по въпросите:

1. Представяват ли „имущество“ по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ДР на ЗПКОНПИ) и участват ли при определяне на размера на несъответствието, съобразно нормата на § 1, т. 3 от ДР на ЗПКОНПИ, получените от проверяваното лице парични средства с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период?

2. Следва ли ответникът да бъде осъден да заплати в полза на държавата паричната равностойност на получените суми с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено или липсващо друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период и не е установено преобразуването им в друго имущество?

Настоящото искане е по повод постъпilo писмо с вх. рег. № 66-00-169/29.06.2021 г., допълнително уточнено с писмо с вх. рег. № 66-00-169/26.07.2021 г. по описа на

Министерство на правосъдието, от г-н Сотир Цацаров - председател на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ), относно противоречивата съдебна практика, формирана със съдебни решения на различни съдилища, вкл. и състави на касационната инстанция в тези граждански производства, при тълкуването и прилагането на чл. 151 ЗПКОНПИ и § 1, т. 3 и 4 от ДР на ЗПКОНПИ.

1. По отношение на първия въпрос в практиката по приложението на ЗПКОНПИ са формулирани различни становища на съдебни състави, относно съдържанието на понятието „имущество“, както като самостоятелно понятие по смисъла на § 1, т. 4 от ДР на ЗПКОНПИ, така и като елемент от понятието „значително несъответствие“ съгласно § 1, т. 3 от ДР на ЗПКОНПИ.

1.1. Две становища са формирани от съдебните състави относно това кое имущество се включва в съдържанието на понятието по смисъла на § 1, т. 4 от ДР на ЗПКОНПИ.

Едното становище, изразено в Решение № 29/12.04.2021 г. по гр. д. № 1021/2019 г. на ВКС, III г.о., приема, че: „Под „имущество“ в нормата на пар. 1, т. 7 ЗОПДНПИ (отм.) се има предвид стойността на всички активи, придобити през целия проверяван период, а не „незаконно придобитото имущество“ или „незаконно придобитото налично имущество“..... Правната норма има предвид придобитото имущество през целия проверяван период (§ 1, т. 1 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество (ЗОПДНПИ) (отм.), а не само незаконно придобитото налично имущество в края на периода.“

Другото становище, застъпено в Решение № 97/18.05.2018 г. по гр. д. № 3224/2017 г. на ВКС, IV г.о., приема, че: „Незаконно придобитото може да е само имуществото, влязло в патримониума на проверяваното и свързаните с него лица през изследвания период, което е налично в края на този период.“ Това становище е възприето и в Решение № 200/14.02.2019 г. по гр. д. № 4143/2017 г. на ВКС, III г.о.; Определение № 425/31.05.2019 г. по гр. д. № 171/2019 г. на ВКС, III г.о.; Определение № 260/24.04.2020 г. по гр. д. № 4603/2019 г. на ВКС, IV г.о.; Определение № 310/05.05.2020 г. по гр. д. № 219/2020 г. на ВКС, IV г.о.; Решение № 191/15.02.2021 г. по гр. д. № 4768/2019 г. на ВКС, IV г.о. и др.

1.2. Две становища са формирани от съдебните състави и относно имуществото, което участва при формиране на несъответствието по смисъла § 1, т. 3 от ДР на ЗПКОНПИ

Според едното становище, застъпено в Решение № 191/15.02.2021 г. по гр. д. № 4768/2019 г. на ВКС, IV г.о.: „Основната предпоставка за отнемането е установяването дали между притежаваното от проверяваното лице имущество в началото и в края на проверявания период е налице разлика и в каква посока е тя. Отнемането може да бъде извършено, в случай че имуществото в края на проверявания период се е увеличило в сравнение с това в началото на периода и това увеличение надхвърля посочения в § 1, т. 7 от ДР на ЗОПДНПИ (отм.), съответно в 1, т. 3 от ДР на ЗПКОНПИ размер“. В този смисъл е и Решение № 97/18.05.2018 г. по гр. д. № 3224/2017 г. на ВКС, IV г.о.

Според другото становище, застъпено в Решение № 29/12.04.2021 г. по гр. д. № 1021/2019 г. на ВКС, III г.о., при формиране на понятието „значително несъответствие“ следва да се има предвид имуществото, придобито през целия проверяван период: „Следователно имуществото, придобито през целия проверяван период е релевантно дори когато не е налично, защото подлежи на отнемане поради му равностойност, поради което следва да участва при изчисляването на „значителното несъответствие“.

Така според първото становище „значителното несъответствие“ е налице, когато разликата между стойността на наличното имущество в края на периода и това в началото надхвърля стойността, определена в закона, в случая 150 000 лв., а според второто становище при определяне на „значителното несъответствие“ се взема предвид цялото придобито през проверявания период имущество, а не само наличното в края на проверявания период.

2. По отношение на втория въпрос също е налице противоречива практика по приложението на ЗПКОНПИ, формулирана от различни становища на съдебни състави.

Според едното становище, застъпено в Решение № 29/12.04.2021 г. по гр. д. № 1021/2019 г. на ВКС, III г.о.: „... и в нормата на чл. 72 ЗОПДНПИ (отм.), която постановява отнемане на паричната равностойност на имуществото, придобито през целия проверяван период, което липсва в края на периода и когато ответникът не е доказал законен източник на средства. Следователно имуществото, придобито през целия проверяван период, е релевантно дори когато не е налично, защото подлежи на отнемане паричната му равностойност, поради което следва да участва при изчисляването на „значителното несъответствие.“

Според другото становище, застъпено в Решение № 97/18.05.2018 г. по гр. д. № 3224/2017 г. на ВКС, IV г.о.: „Не може да се отнеме равностойността на имущество, което е преминало през патримониума на проверяваното лице, т.е. не е в негово притежание в края на изследвания период.“ и „Преминаването на блага през патримониума на ответниците, в т.ч. на пари по банкови сметки, има правно значение само доколкото някои от тях са останали в съответния патримониум в края на изследвания период, тъй като ответниците са се обогатили единствено с това, което притежават в края на изследвания период“. Това становище е възприето и в Решение № 200/14.02.2019 г. по гр. д. № 4143/2017 г. на ВКС, III г.о.

Констатираната противоречива съдебна практика е формирана по дела, образувани по реда на ЗОПДНПИ (отм.) и на ЗПКОНПИ. Разпоредбите на чл. 72 ЗОПДНПИ (отм.) и § 1, т. 1 и т. 7 от ДР на ЗОПДНПИ (отм.) са аналогични на чл. 151 ЗПКОНПИ и § 1, т. 3 и 4 от ДР на ЗПКОНПИ, като съгласно § 5, ал. 2 (нова, ДВ, бр. 1/2019) от ДР на ЗПКОНПИ „Неприключилите проверки и производства пред съда по отменения Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество се довършват по реда на този закон“. С оглед действието на разпоредбата съдебните производства, образувани по ЗОПДНПИ (отм.), следва да се довършват по реда на ЗПКОНПИ, предвид и което поставените въпроси касаят действащите разпоредби на ЗПКОНПИ.

От гореизложеното е видно, че съществува противоречива съдебна практика по прилагането на чл. 151 ЗПКОНПИ и § 1, т. 3 и 4 от ДР на ЗПКОНПИ, което обуславя приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданската колегия във Върховния касационен съд.

На основание чл. 126, т. 1, във вр. с чл. 125, във вр. с чл. 124, ал. 1, т. 1, пр. 2 от Закона за съдебната власт, правя следното

И С К А Н Е :

Общото събрание на Гражданската колегия във Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение, с което да отговори на следните въпроси:

1. Представяват ли „имущество“ по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имуществото (ДР на ЗПКОНПИ) и участват ли при определяне на размера на несъответствието, съобразно нормата на § 1, т. 3 от ДР на ЗПКОНПИ, получените от проверяваното лице парични средства с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено друго имуществото, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период?

2. Следва ли ответникът да бъде осъден да заплати в полза на държавата паричната равностойност на получените суми с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено или липсващо друго имуществото, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период и не е установено преобразуването им в друго имуществото?

Приложения:

1. Решение № 29/12.04.2021 г. по гр. д. № 1021/2019 г., ВКС, III г.о;
2. Решение № 200/14.02.2019 г. по гр. д. № 4143/2017 г., ВКС, III г.о;
3. Определение № 425/31.05.2019 г. по гр. д. № 171/2019 г., ВКС, III г.о;
4. Определение № 260/24.04.2020 г. по гр. д. № 4603/2019 г., ВКС, IV г.о;
5. Определение № 310/05.05.2020 г. по гр. д. № 219/2020 г., ВКС, IV г.о;
6. Решение № 191/15.02.2021 г. по гр. д. № 4768/2019 г., ВКС, IV г.о;
7. Решение № 97/18.05.2018 г. по гр. д. № 3224/2017 г., ВКС, IV г.о;
8. Писмо с вх. рег. № 66-00-169/29.06.2021 г. с приложения и писмо с вх. рег. № 66-00-169/26.07.2021 г. с приложения.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ПРОФ. ДР ЯНАКИ СТОЙЛОВ

ЗА МИНИСТЪР
МАРИЯ ПАВЛОВА
ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР

Заповед за заместване

№ ЛС-04-432/26.07.21